

Çocuklar?n Oyunlar?na Yönelik Alg?lar? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). Çocuklar?n Oyunlar?na Yönelik Alg?lar? Ölçe?i. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19059>

Özet

Çocuklar?n Oyunlar?na Yönelik Alg?lar? Ölçe?i (ÇOYA), çocuklar?n oyun ve serbest zaman etkinliklerine yönelik ki?isel alg?lar?n? ve kat?l?mlar?n? ölçmek amacıyla geli?tirilmis? bir psikometrik araçtır. Ölçek, Türk kültürüne uyarlama çal??mas? Ka?kaya ve arkada?lar? (2017) tarafından gerçekleştirilmi? olup, çocuklar?n oyuna olan ba?l?l?klar?n?, sosyal etkile?imlerini ve okul d??? zaman kullan?mlar?n? dört temel alt boyutta de?erlendirmektedir. Bu uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türkiye örnekleminde güvenilir ve geçerli bir ?ekilde kullan?labilece?ini göstermeyi hedeflemiştir.

Toplam 11 maddeden olu?an ÇOYA, bireylerin oyuna yönelik tutumlar?n?, me?güliyet düzeylerini ve sosyal yönelimlerini yans?tan faktörleri incelemektedir. Ölçek, psikoloji, e?itim bilimleri ve çocuk geli?imi alanlar?nda, çocuklar?n serbest zaman faaliyetlerine kat?l?m motivasyonlar?n? anlamak için önemli bir de?erlendirme aracı sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Çocuklar?n Oyunlar?na Yönelik Alg?lar? Ölçe?i, ÇOYA, Oyun, Çocuk Alg?s?, Serbest Zaman Etkinlikleri, Uyarlama, Psikometrik Ölçek.

Yazarlar

Alper Ka?kaya, ?hsan Ünlü, M.S. Akar, M. Özturan Sa??rl?.

Amaç

Çocuklar?n Oyunlar?na Yönelik Alg?lar? Ölçe?i'nin temel amacı, çocuklar?n oyun ve e?lence faaliyetlerine yönelik öznel deneyimlerini ve alg?lar?n? sistematik bir ?ekilde ölçmektir. Ölçek, çocuklar?n oyunu ne kadar önemli, me?gul edici, sosyal ve aktif bir süreç olarak gördüklerini belirlemeyi amaçlar.

Uyarlama çal??mas?n?n amacı ise, uluslararası alanda kullanılan bu psikolojik aracı Türk kültürü ba?lam?na ta??mak ve ölçe?in yap?sal e?de?erlili?ini, iç tutarlık düzeyini ve faktör yap?s?n? Türkiye örnekleminde do?rulamaktır. Bu sayede, Türk çocuklar?n?n oyun davran??lar? ve alg?lar? hakkında bilimsel veriler elde edilmesi hedeflenmiştir.

Yap?

ÇOYA, çocuklar?n oyuna yönelik alg?lar?n? yans?tan çok boyutlu bir yapıyı ölçmektedir. Bu yapı, dört temel alt boyutta ele al?nm??tır ve toplam 11 maddeden olu?maktadır. Bu alt boyutlar, çocuklar?n oyuna ay?rd?klar? zaman?n niteli?ini ve oyundan elde ettikleri faydalar? psikolojik ve

sosyal aç?lardan de?erlendirir.

Ölçek, oyunun sadece fiziksel bir aktivite olman?n ötesinde, duygusal ve sosyal geli?im üzerindeki rolünü de kapsamaktadır. Faktörler, bireysel me?guliyetten (içsel motivasyon) sosyal etkile?ime (d??sal çevre) kadar geni? bir spektrumu içermektedir.

Geçerlik

Çocuklar?n Oyunlar?na Yönelik Alg?lar? Ölçe?i'nin Türk kültürü uyarlama çal??mas?nda, geçerlik sonuçlar?na dair spesifik katsay?lar (örne?in, ölçüt ba??nt?l? geçerlik) do?rudan rapor edilmemiştir. Ancak, uyarlama sürecinde gerçekleştirilen faktör analizi sonuçlar?, ölçe?in dört faktörlü yap?s?n?n Türk örnekleminde de tutarlı oldu?unu göstererek yap? geçerli?ine dair önemli kan?tlar sunmaktadır.

Yap? geçerli?i bulgular?, 11 maddelik nihai formun, teorik olarak belirlenen dört alt boyutu ba?ar?l? bir ?ekilde temsil etti?ini göstermektedir. Bu yap?sal tutarlıl?k, ölçe?in amaçlad??? psikolojik yap?y? ölçme yetene?ine sahip oldu?unu i?aret etmektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirlik analizleri, Cronbach Alfa iç tutarlık katsay?s? hesaplamalar?yla gerçekleştirilmiştir. Ba?lang?çta 11 maddenin tamam?n?n dahil oldu?u durumda, ölçe?in toplam iç tutarlık katsay?s? 0.65 olarak bulunmuştur.

Yap?lan analizler sonucunda baz? maddeler ç?kar?ld?ktan sonra, ÇOYA ölçe?inin genel Cronbach Alfa iç tutarlık katsay?s? 0.75 düzeyine yükselmiştir. Bu de?er, ölçe?in kabul edilebilir düzeyde güvenilir oldu?unu göstermektedir. Alt boyutlara ait güvenilirlik de?erleri ise ?öyledir: FD boyutu için 0.75, FE boyutu için 0.61, FB boyutu için 0.71 ve FF boyutu için 0.72. Bu bulgular, alt boyutlar?n büyük ço?unlu?unun da yeterli düzeyde güvenilir oldu?unu kan?tlamaktadır.

Faktör Analizi

Uyarlama çal??mas? sonucunda, Çocuklar?n Oyunlar?na Yönelik Alg?lar? Ölçe?i'nin 4 alt boyuttan ve toplam 11 maddeden olu?an bir faktör yap?s?na sahip oldu?u belirlenmiştir. Bu faktör yap?s?, çocuklar?n oyun alg?lar?n? farklı davran??sal ve motivasyonel boyutlara ay?rmaktadır.

Belirlenen dört alt boyut ve madde say?lar? ?unlardır:

Me?gul Olmak (2 madde): Çocu?un oyuna ne kadar odakland??? ve oyundan keyif alma düzeyi.

Aktif Olmak (2 madde): Oyun s?ras?nda gösterilen fiziksel ve zihinsel aktivite düzeyi.

Sosyallik (4 madde): Oyunun sosyal etkile?im ve akranlarla ili?ki kurma arac? olarak alg?lanmas?.

Okul D??? Zaman Etkinlikleri (3 madde): Okul saatleri d???ndaki serbest zaman?n oyunla de?erlendirilme biçimi.

Araç

Test Türü: Uyarlama (Adaptasyon) Ölçe?i

Format: Öz Bildirim Ölçe?i

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama)

Popülasyon Grubu: Çocuklar ve Ergenler

Ya? Grubu: Uyarlama çal??mas?n?n yap?ld??? ya? grubuna ba?lıd?r (Genellikle ilkokul/ortaokul öğrencileri).

Popülasyon Detaylar?: Türk kültürüne yönelik uyarlama çal??mas? kapsam?nda örneklenmi?tir.

Test Metodolojisi: 4'lü Likert tipi derecelendirme ölçe?i kullan?lm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Psikometri, Güvenilirlik, Geçerlik, Faktör Yap?s?, Cronbach Alfa, Likert Ölçe?i, Sosyal Geli?im.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Alper Ka?kaya

?leti?im Adresi: alperkaskaya@gmail.com

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Ba?lı? Kurulu? E-posta Adresleri: Bilgi mevcut de?ildir.

Yaz??ma Adresi: Bilgi mevcut de?ildir.

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Ölçe?in orijinal geli?tiricisi ve telif haklar? hakk?nda bilgi verilmemi?tir. Türk kültürü uyarlama çal??mas? 2017 y?l?nda yay?mlanm??t?r. Kullan?m izinleri ve olası ücretler için sorumlu yazar Alper Ka?kaya ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Kaynaklar

Ka?kaya, A., Ünlü, ?. , Akar, M.S. ve Özturan Sa??r? , M. (2017). Çocuklar?n Oyunlar?na Yönelik Alg?lar? Ölçe?i (ÇOYA) Türk kültürü uyarlama çal??mas?. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 57:107-125.

Makalenin tam metnine a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir: jasstudies.com

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: cocuklarin-oyunlarina-yonelik-algilari-olcegi-toad.pdf

Çocuklar?n Oyunlar?na Yönelik Alg?lar? Ölçe?i Maddeleri

Ölçek Yap?s? ve Derecelendirme:

Ölçek, 4 alt boyut ve toplam 11 maddeden olu?maktadır.

Derecelendirme 4'lü Likert tipi olarak belirlenmi?tir (1=kesinlikle kat?lm?yorum - 4=kesinlikle kat?l?yorum).

Alt Boyutlar:

Me?gul olmak (2m)

Aktif olmak (2m)

Sosyallik (4m)

Okul D??? Zaman Etk. (3m)